

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ

29 травня 2026 року

№ 209-р/з

Щодо обов'язку виплати грошової допомоги при наданні державному службовцю щорічної основної оплачуваної відпустки

Згідно із пунктом 3 частини третьої статті 13 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон № 889) НАДС роз'яснює.

Відповідно до частин другої-третьої статті 5 Закону № 889 відносини, що виникають у зв'язку із вступом, проходженням та припиненням державної служби, регулюються Законом № 889, якщо інше не передбачено законом.

Дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих Законом № 889.

Частиною другою статті 50 Закону № 889 передбачено, що заробітна плата державного службовця складається з:

- 1) сталої заробітної плати – посадового окладу, надбавки за вислугу років, надбавки за ранг державного службовця;
- 2) варіативної заробітної плати – премії за результатами щорічного оцінювання службової діяльності, місячної або кварталної премії.

Стала заробітна плата державного службовця є фіксованою виплатою та основною винагородою за виконання посадових обов'язків, яка гарантується Законом № 889.

Варіативна заробітна плата залежить від особистого внеску державного службовця в загальний результат роботи державного органу, є винагородою за ініціативну роботу, своєчасне і якісне виконання завдань, виконання додаткового обсягу завдань.

Державний службовець може отримувати гарантійні та компенсаційні виплати, передбачені законодавством.

Гарантійні та компенсаційні виплати встановлюються державним службовцям незалежно від їхньої заробітної плати, не входять до її сталої або варіативної складової та не враховуються при формуванні фонду сталої та варіативної заробітної плати. Такі виплати є частиною державних гарантій, спрямованих на компенсацію витрат, що виникають у зв'язку з виконанням службових обов'язків або реалізацією спеціального правового статусу державного службовця.

До гарантійних та компенсаційних виплат належать: компенсація у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці; матеріальна допомога для

вирішення соціально-побутових питань; грошова допомога, що виплачується з наданням щорічної основної відпустки; інші гарантійні та компенсаційні виплати, встановлені законодавством.

Згідно зі статтею 57 Закону № 889 державним службовцям надається щорічна основна оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів, якщо законом не передбачено більш тривалої відпустки, з виплатою грошової допомоги.

Грошова допомога виплачується у розмірі суми посадового окладу, надбавки за вислугу років та надбавки за ранг державного службовця станом на останній день місяця, що передує першому дню такої відпустки, незалежно від фактично відпрацьованого часу протягом цього місяця.

Враховуючи вищевикладене, грошова допомога, що виплачується з наданням щорічної основної відпустки, належить до гарантійних виплат і її виплата є обов'язковою.

Згідно зі статтею 59 Закону № 889 щорічні відпустки надаються державним службовцям у порядку та на умовах, визначених законодавством про працю.

Відповідно до статті 79 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України) щорічні основна та додаткові відпустки повної тривалості у перший рік роботи надаються працівникам після закінчення шести місяців безперервної роботи на даному підприємстві, в установі, організації.

Поділ щорічної відпустки на частини будь-якої тривалості допускається на прохання працівника за умови, що основна безперервна її частина становитиме не менше 14 календарних днів.

Статтею 12 Закону України «Про відпустки» також передбачено, що щорічну відпустку на прохання працівника може бути поділено на частини будь-якої тривалості за умови, що основна безперервна її частина становитиме не менше 14 календарних днів.

Законодавством про державну службу не визначено поняття «робочий рік».

Разом з тим статтею 75 КЗпП України передбачено, що щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік, який відлічується з дня укладення трудового договору.

Таким чином, проаналізувавши норми чинного законодавства, можна дійти висновку, що робочий рік – це період часу, який за тривалістю рівний календарному року (12 місяців), але на відміну від календарного року обчислюється для кожного державного службовця не з 01 січня, а з дати призначення на посаду в державному органі.

На думку НАДС, грошова допомога виплачується при наданні державному службовцю щорічної основної оплачуваної відпустки за відповідний робочий рік. У разі поділу такої відпустки на частини, грошова допомога виплачується один раз при наданні будь-якої з частин відпустки.

Окремо повідомляємо, що роз'яснення міністерств, інших центральних органів виконавчої влади мають лише інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

Голова

Наталія АЛЮШИНА